

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Tomáše Kocourka, Ph.D., a soudců Mgr. Jana Čížka a Mgr. Ing. Petra Šuránka ve věci

žalobkyně: **R. Y.**, narozená X,
státní příslušnost Turecká republika,
bytem X,
zastoupená advokátem JUDr. Milanem Milerem,
sídlem Na Příkopě 22, Praha,

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**,
sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 26. 2. 2019, č. j. MV-12770-4/SO-2019,

takto:

- I. **Žaloba se zamítá.**
II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalované, jakož i rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 27. 12. 2018, č. j. MV-103157-4/OAM-2018 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).
2. Žalovaná jako odvolací správní orgán napadeným rozhodnutím podle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“), zamítla

odvolání žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí a toto rozhodnutí potvrdila. Ministerstvo vnitra jako správní orgán I. stupně prvostupňovým rozhodnutím zamítlo žádost žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie na území České republiky z důvodu uvedeného v § 87e odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dál jen „zákon o pobytu cizinců“), neboť shledalo, že žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců. Zároveň jí podle § 87e odst. 4 zákona o pobytu cizinců stanovilo lhůtu k vycestování z území České republiky v délce 35 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

3. Žalobkyně v žalobě uvedla, že žádost o povolení k přechodnému pobytu podala na základě skutečnosti, že její dcera A. Ů. G. je manželkou občana České republiky pana A. G., přičemž žalobkyně trpí cukrovkou a v důsledku své nemoci je odkázána na pomoc své dcery a jejího manžela, současně je odkázána za účelem uspokojování svých potřeb na jejich výživu. Předmětnou žádost podala na úřadu cizinecké policie v Příbrami, kde byla poučena o tom, jaké doklady je třeba k žádosti předložit. Co se týče prokázání tvrzené nemoci a závislosti na péči a výživě dcery a jejího manžela, byla v řízení poučena o tom, že tyto skutečnosti postačí doložit ve formě čestného prohlášení, což také žalobkyně učinila. Rovněž žalobkyně v řízení prokázala, že je matkou dcery, která je manželkou občana České republiky, a dále že je vdovou. Žalobkyně považuje za nesprávné rozhodnutí správního orgánu I. stupně, které její žádost zamítlo s odůvodněním, že žalobkyně neprokázala, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, neboť má za to, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, když naplňuje podmínky tohoto ustanovení, což také doložila. Z tohoto důvodu podala proti prvostupňovému rozhodnutí odvolání. Vzhledem k tomu, že se žalovaná ztotožnila se závěry správního orgánu I. stupně a její odvolání zamítla, má žalobkyně za to, že obě vydaná rozhodnutí jsou nesprávná, a to z toho důvodu, že oba správní orgány nesprávně posoudily skutečnost, zda žalobkyně splňuje podmínky § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců, tedy zda je rodinným příslušníkem občana Evropské unie z důvodu závislosti na výživě a jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie. Uvedené skutečnosti žalobkyně k výzvě správního orgánu I. stupně řádně doložila příslušnými doklady, avšak správní orgány tyto doklady nesprávně vyhodnotily.
4. Žalovaná navrhla podanou žalobu pro nedůvodnost zamítnout. Ve vyjádření žalobní námitky odmítla, přičemž odkázala na spisový materiál a napadené rozhodnutí. Žalovaná má za to, že po formální stránce odůvodnění jejího rozhodnutí splňuje všechny náležitosti ve smyslu § 68 odst. 3 s. ř., neboť přezkoumatelným způsobem zdůvodnila, jak se vypořádala s námitkami žalobkyně uvedenými v odvolání a z jakých důvodů je považovala za mylné či nerozhodné a jakými úvahami se řídila při hodnocení důkazů a výkladu právních předpisů. Žalovaná je přesvědčena o tom, že žádost žalobkyně byla posouzena správně a v souladu se zákonem. Žalovaná dále uvedla, že žalobkyně nesplnila podmínky dle § 15a zákona o pobytu cizinců, a proto na ni nelze ve smyslu tohoto zákona nahlížet jako na rodinného příslušníka občana Evropské unie. Žalobkyně v řízení nedoložila žádné důkazy, které by prokazovaly, že je na své dceři závislá z důvodu svého zdravotního stavu. Proto nebylo možné její žádosti vyhovět.
5. Soud nejprve ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a že splňuje všechny požadované formální náležitosti. Jde

tedy o žalobu věcně projednatelnou. Při přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu [§ 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je vázán (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.).

6. Soud rozhodl o žalobě bez jednání dle § 51 odst. 1 s. ř. s., neboť žalovaná s tímto postupem soudu souhlasila a žalobkyně se k této otázce k výzvě soudu ve stanovené lhůtě nevyjádřila, a má se tedy za to, že s takovým postupem souhlasí.
7. Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Žalobkyně dne 14. 8. 2018 podala žádost o povolení k přechodnému pobytu, přičemž účel pobytu uvedla jako rodinný. Při podání žádosti předložila kopii svého pasu, kopie výpisů z evidence obyvatel Turecké republiky vztahující se k osobě její dcery, kopii pojistné smlouvy ze dne 13. 8. 2018 prokazující sjednání zdravotního pojištění žalobkyně pro období od 14. 8. 2018 do 13. 2. 2019, potvrzení o zajištění jejího ubytování na území České republiky u dcery a jejího manžela po neomezenou dobu a informační výpis z katastru nemovitostí prokazující vlastnictví nemovitosti dcery a jejího manžela na adrese zajištěného ubytování. Dále předložila plnou moc udělenou jejímu zástupci (advokátovi).
8. Dne 6. 9. 2018 zaslal správní orgán I. stupně žalobkyni prostřednictvím jejího zástupce výzvu k odstranění vad žádosti s odůvodněním, že k žádosti nebyl přiložen doklad prokazující účel pobytu, tedy doklad, jímž měla žalobkyně prokázat, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Z doposud doložených dokladů nevyplývá, že by některý z příbuzných žalobkyně byl občanem Evropské unie, a nebylo tedy ani zřejmé, ve vztahu ke kterému občanu Evropské unie by měla být žalobkyně rodinným příslušníkem. Žalobkyně byla proto vyzvána, aby tuto vadu odstranila, zároveň byla poučena o tom, jakým způsobem tak má učinit. Dále byla vyzvána k tomu, aby předložila doklad, ze kterého bude zřejmé, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, tedy doklad, ze kterého bude vyplývat její příbuzenský vztah k občanu Evropské unie, a dále doklad o splnění případných dalších podmínek stanovených v § 15a odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Zároveň byla žalobkyně v této výzvě podrobně informována o tom, kdo se podle zákona o pobytu cizinců považuje za rodinného příslušníka občana Evropské unie, jak jsou vykládány pojmy „příbuzný“, „společná domácnost“ a „závislost na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem“, mj. byla také poučena o tom, jakými doklady lze prokázat dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a neschopnost se o sebe postarat bez osobní péče občana Evropské unie, jehož je žadatel příbuzným, tedy např. lékařskou zprávou. K odstranění uvedených nedostatků byla žalobkyni poskytnuta lhůta 10 dnů ode dne doručení předmětné výzvy s tím, že pokud žalobkyně v této lhůtě nedostatky neodstraní, bude její žádost zamítnuta.
9. K výzvě správního orgánu I. stupně žalobkyně prostřednictvím svého zástupce do spisu založila kopii občanského průkazu zetě, který je občanem České republiky, a oddací list, jenž osvědčuje uzavření manželství mezi její dcerou a jejím zetěm. Pokud jde o závislost žalobkyně na výživě nebo jiné péči občana Evropské unie nebo jeho manžela, žalobkyně uvedla, že trpí cukrovkou a potřebuje trvalou a soustavnou péči dcery, resp. jejího manžela. Žádný doklad o svém zdravotním stavu však správnímu orgánu nepředložila.

10. K žádosti správního orgánu I. stupně byla cizineckou policií dne 4. 9. 2018 provedena pobytová kontrola žalobkyně na nahlášené adrese v obci T., při níž byla žalobkyně zastižena společně s dcerou. Žalobkyně umožnila vstup policie do domu, v němž se nacházely její osobní věci. Dále bylo zjištěno, že se jedná o rodinný dům o velikosti 4+1, který žalobkyně obývá společně s dcerou, jejím manželem a jejich dcerou (vnučkou žalobkyně).
11. Dne 4. 10. 2018 byla žalobkyni prostřednictvím jejího zástupce doručena výzva k uplatnění práva seznámit se s podklady pro vydání rozhodnutí a případně se k těmto podkladům vyjádřit. Žalobkyně však svého práva nevyužila.
12. Dne 27. 12. 2018 vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, kterým žádost žalobkyně o povolení k přechodnému pobytu zamítl z důvodu uvedeného v § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců, neboť shledal, že žalobkyně není rodinným příslušníkem občana Evropské unie uvedeným v § 15a zákona o pobytu cizinců. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že žalobkyně sice prokázala svůj příbuzenský poměr k občanu Evropské unie, tedy skutečnost, že je předkem manželky občana Evropské unie, avšak nedoložila žádný doklad o tom, že by byla osobou závislou na výživě a péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem. Co se týče této skutečnosti, žalobkyně k výzvě správního orgánu uvedla pouze to, že trpí cukrovkou a vyžaduje soustavnou péči dcery, resp. jejího manžela, tato tvrzení však nijak nedoložila. Tuto skutečnost lze přitom prokázat listinnými důkazy. Uvedené čestné prohlášení podle správního orgánu neprokazuje ve smyslu § 53 odst. 5 s. ř. postavení žalobkyně jako rodinného příslušníka občana Evropské unie, ani závislost žalobkyně na výživě a péči občana Evropské unie. Vzhledem k tomu žalobkyně nesplňuje podmínky § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Správní orgán zároveň shledal, že žalobkyně nesplňuje podmínky ani podle zbývajících částí § 15a odst. 1, ani podle § 15a odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Správní orgán I. stupně také mj. zdůraznil, že v řízení o předmětné žádosti leží důkazní břemeno jednoznačně na žalobkyni, která byla povinna ke své žádosti předložit příslušné doklady, aby prokázala, že splňuje podmínky § 15a zákona o pobytu cizinců.
13. Žalobkyně proti výše uvedenému rozhodnutí podala prostřednictvím svého zástupce včasné odvolání, v němž uvedla, že napadené rozhodnutí je, co se týče hodnocení naplnění podmínek § 15a zákona o pobytu cizinců, zmatečné. Žalobkyně namítla, že čestným prohlášením prokázala, že je v těžkém stádiu cukrovky a vyžaduje každodenní pomoc od své dcery a jejího manžela. Skutečnost, že je vdovou, prokazuje, že žije sama a není schopna se sama o sebe postarat. Zároveň nesouhlasila s tím, že v této souvislosti nepředložila žádný důkaz. Tímto důkazem, který prokazuje její nemoc a závislost na pomoci své dcery a jejího manžela, je právě čestné prohlášení. Šetřením správního orgánu v místě bydliště bylo rovněž prokázáno, že žalobkyně bydlí na adrese, kterou uvedla v žádosti. Žalobkyně má za to, že správní orgán předložené důkazy hodnotil neobjektivně a jednostranně a nehodnotil je komplexně.
14. Dne 26. 2. 2019 vydala žalovaná napadené rozhodnutí, jímž odvolání žalobkyně zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Uvedla, že v řízení bylo prokázáno, že žalobkyně je předkem manželky občana Evropské unie a že má zajištěno ubytování u dcery a zetě. Žalobkyně však ke své žádosti nedoložila žádnou písemnost, ze které by vyplývalo, že je na dceři nebo na zeti závislá výživou nebo jinou nutnou péčí tak, jak vyžaduje § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. S odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 95/2013 žalovaná uvedla, že tuto skutečnost bylo třeba v řízení hodnověrně

prokázat, přičemž důkazní břemeno v tomto případě leží jednoznačně na žalobkyni. Zároveň uvedla, že naplnění předmětné podmínky nelze prokazovat „prohlášením“ cizince o jejím splnění. Žalobkyně po výzvě správního orgánu I. stupně, ve které byla mj. informována o tom, že nepříznivý zdravotní stav lze prokázat lékařskou zprávou, doložila pouze své vyjádření o tom, že je matkou paní A. Ů. G., a doložila kopii oddacího listu svého zetě a své dcery a dále kopii občanského průkazu svého zetě. Rovněž uvedla, že je nemocná cukrovkou a potřebuje trvalou a soustavnou péči své dcery a jejího manžela. S ohledem na znění § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců je zřejmé, že pro přiznání postavení rodinného příslušníka je současně s prokázáním toho, že je žalobkyně matkou manželky občana Evropské unie, nutné prokázat i závislost na výživě nebo jiné nutné péči. Tuto skutečnost měla žalobkyně hodnověrně doložit, k čemuž byla i řádně vyzvána. Žalovaná rovněž uvedla, že pokud žalobkyně trpí silnou cukrovkou, lze mít za to, že je v péči lékaře a doložení lékařské zprávy o jejím zdravotním stavu a o jejích případných omezeních souvisejících s jejím onemocněním by jí nemělo činit obtíže. Takovou zprávu však žalobkyně nedoložila. Žalovaná uzavřela, že k podané žádosti nebyly doloženy žádné doklady, na základě nichž by bylo možné dospět k závěru, že žalobkyně je dcerou nebo zetěm vyživována či je závislá na jejich péči.

15. Soud k žalobním námitkám žalobkyně předesílá, že pojem rodinný příslušník občana Evropské unie je vymezen v § 15a zákona o pobytu cizinců. Podle § 15a odst. 1 se rodinným příslušníkem občana Evropské unie pro účely tohoto zákona rozumí jeho a) manžel, b) rodič, jde-li o občana Evropské unie mladšího 21 let, o kterého skutečně pečuje, c) potomek mladší 21 let nebo takový potomek manžela občana Evropské unie a d) potomek nebo předek anebo potomek nebo předek manžela občana Evropské unie, pokud je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt. Podle § 15a odst. 2 se za rodinného příslušníka občana Evropské unie považuje též cizinec, který prokáže, že a) je příbuzným občana Evropské unie neuvedeným v odstavci 1, pokud 1. ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, žil před vstupem na území s občanem Evropské unie ve společné domácnosti, 2. je z důvodu uspokojování svých základních potřeb závislý na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie, nebo byl na této výživě nebo jiné nutné péči závislý bezprostředně před vstupem na území ve státě, jehož je občanem, nebo ve státě, ve kterém měl povolen pobyt, nebo 3. se o sebe z vážných zdravotních důvodů nedokáže sám postarat bez osobní péče občana Evropské unie, nebo b) má s občanem Evropské unie trvalý partnerský vztah, který není manželstvím, a žije s ním ve společné domácnosti; při posuzování trvalosti partnerského vztahu se zohlední zejména povaha, pevnost a intenzita vztahu. Podle § 15a odst. 3 se ustanovení tohoto zákona týkající se rodinného příslušníka občana Evropské unie použijí i na cizince, který je rodinným příslušníkem státního občana České republiky.
16. Žalobní námitky žalobkyně spočívají v tom, že jak správní orgán I. stupně, tak odvolací správní orgán nesprávně posoudily důkazy, které žalobkyně předložila ke své žádosti, a dospěly tak k nesprávnému právnímu závěru, že žalobkyně nenaplnuje podmínky § 15a zákona o pobytu cizinců, resp. že není rodinným příslušníkem občana Evropské unie ve smyslu tohoto zákona. Žalobkyně má za to, že potřebné dokumenty k prokázání svých tvrzení k výzvě správního orgánu I. stupně řádně doložila.

17. Soud nejprve přezkoumal postup správních orgánů při zjišťování skutkového stavu a dospěl k závěru, že správní orgán I. stupně postupoval zcela správně, když poté, co zjistil, že k žádosti žalobkyně nejsou připojeny doklady, ze kterých by vyplývalo, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie, žalobkyni vyzval, aby tyto doklady doložila, přičemž ji i poučil o tom, jakým způsobem tak má učinit. Vzhledem k tomu, že ze žádosti žalobkyně a v té době připojených dokladů nebylo ani zřejmé, z jakého důvodu se žalobkyně cítí být rodinným příslušníkem občana Evropské unie (žalobkyně v žádosti pouze uvedla, že žádá o povolení k pobytu z důvodu rodinných), správní orgán I. stupně předmětnou výzvu formuloval tak, že podrobně vysvětlil, kdo se považuje podle zákona o pobytu cizinců za rodinného příslušníka občana Evropské unie, jaké podmínky musí splňovat a jakým způsobem je třeba jednotlivé podmínky doložit. Pokud jde o prokázání nepříznivého zdravotního stavu, potažmo neschopnosti se o sebe sama postarat bez osobní péče občana Evropské unie nebo jeho manžela, správní orgán příkladmo uvedl, že tuto skutečnost lze prokázat lékařskou zprávou. Současně žalobkyni poučil o tom, jaké následky nastanou, pokud výzvě ve stanovené lhůtě nevyhoví, tedy že její žádost bude zamítnuta.
18. K tomu je třeba uvést, že ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu se vyvinula v obecný závěr, že v řízení o žádosti o vydání povolení k pobytu leží primární povinnost jednat aktivně na žadateli, nikoliv na správním orgánu (srov. rozhodnutí NSS ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 Azs 12/2015-38, ze dne 4. 11. 2015, č. j. 3 Azs 162/2015-43, ze dne 3. 3. 2016, č. j. 10 Azs 95/2015-36, ze dne 29. 8. 2016, č. j. 7 Azs 99/2016-36, ze dne 15. 11. 2017, č. j. 8 Azs 111/2017-36, nebo ze dne 15. 5. 2019, č. j. 8 Azs 249/2018-57). Soud se proto plně ztotožňuje s argumentací správního orgánu I. stupně i žalované, že v předmětném řízení, které je řízením o žádosti, leží důkazní břemeno primárně na žalobkyni, a je to tedy žalobkyně, kdo je procesně odpovědný za doložení zákonem požadovaných dokladů.
19. Žalobkyně na výzvu správního orgánu I. stupně reagovala tak, že prokázala svůj příbuzenský poměr k občanu Evropské unie, tedy skutečnost, že je matkou manželky občana Evropské unie, avšak pokud jde o naplnění dalších podmínek § 15a zákona o pobytu cizinců, pouze uvedla, že trpí cukrovkou a potřebuje trvalou a soustavnou péči své dcery a jejího manžela. Žalobkyně má za to, že tímto tvrzením dostala výzvě správního orgánu. Žalobkyně nenamítala, že by uvedené výzvě neporozuměla nebo že by jí nebylo jasné, jaké doklady má doložit. Nelze pominout ani skutečnost, že žalobkyně již od počátku správního řízení byla zastoupena advokátem a veškerá komunikace se správními orgány probíhala prostřednictvím tohoto zástupce. Kvalifikovanou právní pomoc tedy měla k dispozici. Jádrem problému však tkví v tom, že žalobkyně trvá na tom, že z listin, které předložila, vyplývá, že je rodinným příslušníkem občana Evropské unie.
20. Jak již správně uvedla žalovaná, aby žalobkyně prokázala splnění podmínek § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců bylo nutné, aby nejen prokázala, že je předkem manželky občana Evropské unie (což řádně učinila), ale rovněž skutečnost, že je závislá na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem. Skutečnost, že je v příbuzenském poměru k občanu Evropské unie, totiž bez naplnění podmínky druhé sama o sobě nepostačuje. K tomu je třeba doplnit, že Soudní dvůr Evropské unie v rozhodnutí ve věci C-83/11 *Rahman a další* vyložil, že závislost na výživě může existovat bez toho, aby rodinný příslušník občana Evropské unie pobýval ve stejném státě jako tento občan nebo byl na něj odkázán výživou v době, kdy se tento občan usadil v hostitelském státě, nebo krátce před tím. Stav závislosti musí naproti tomu existovat v

zemi, z níž přijíždí dotyčný rodinný příslušník, a to v době, kdy žádá o připojení se k občanovi Evropské unie, na něhož je odkázán výživou. Ostatně již v rozsudku ve věci C-1/05 *Jia* Soudní dvůr Evropské unie uvedl, že stav závislosti (odkázanosti na výživu) znamená, že rodinný příslušník občana Evropské unie není s ohledem na svou hospodářskou a sociální situaci schopen uspokojovat své základní potřeby. Nezbytnost materiální podpory musí existovat ve státě posledního pobytu rodinného příslušníka v okamžiku, kdy žádá o připojení se k občanovi Evropské unie. Nadto Soudní dvůr doplnil, že pouhý závazek občana Evropské unie pečovat o dotyčného rodinného příslušníka nemusí být nahlížen tak, že dokládá existenci jeho skutečné závislosti.

21. Z výše uvedeného vyplývá, že žalobkyně byla povinna prokázat, že byla závislá na výživě poskytované jí její dcerou, popř. zetěm, v Turecku (tedy před příchodem žalobkyně do České republiky). Jde přitom o závislost na materiální pomoci, která jí byla poskytována za účelem zajištění základních životních potřeb (není relevantní příspěvek na „přilepšení“, tedy zvýšení jinak zajištěné základní životní úrovně). Svou závislost žalobkyně prokazovala pouze svým čestným prohlášením, jinou listinu k této skutečnosti nepředložila ani nenavrhla prokázat ji jiným důkazním prostředkem.
22. Co se týče důkazní síly čestného prohlášení, toto prohlášení je náhradou za důkaz a toliko osvědčuje, nikoli dokazuje určité skutečnosti. Pokud jde o použití čestného prohlášení jako důkazního prostředku ve správním řízení, podle § 51 odst. 1 s. ř. k provedení důkazů lze užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Podle tohoto ustanovení je možné připustit i čestné prohlášení účastníka řízení, pokud to nevylučuje zákon a není tím narušena rovnost účastníků řízení (srov. HENDRYCH, Dušan. *Právníkový slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009. heslo Čestné prohlášení). Omezení použití takového důkazního prostředku ve správním řízení je pak stanoveno v § 53 odst. 5 s. ř., podle něž lze skutečnosti, které mají být prokázány předložením listiny, nahradit čestným prohlášením účastníka pouze v případech a za podmínek stanovených zvláštním zákonem. V posuzované věci přitom zvláštní zákon, kterým je v daném případě zákon o pobytu cizinců, takovou možnost v případě předložení *potvrzujícího dokladu*, že je žadatel rodinným příslušníkem občana Evropské unie [který byla žalobkyně podle § 87b odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců ke své žádosti povinna předložit] nepřipouští. Obecně tedy použití čestného prohlášení není ve správním řízení vyloučeno, ovšem není možné takové prohlášení předložit namísto listiny, jež je k prokázání předmětné skutečnosti vyžadována zákonem. Byť zákon o pobytu cizinců přímo ani s odkazem na jiný právní předpis nespecifikuje, o jaký konkrétní doklad (listinu) by se mělo jednat, v případě prokázání skutečnosti spočívající v nepříznivém zdravotním stavu a závislosti na výživě nebo jiné nutné péči poskytované jinou osobou se zcela logicky nabízí především potvrzení lékaře, tj. lékařské zprávy (o tom byla žalobkyně správním orgánem I. stupně i poučena), kterými je možné prokazovat tvrzené onemocnění a s tím související omezení a případnou nutnou potřebu pomoci druhých, dále to mohou být listiny o stavu majetku (např. výpisy z účtů, výpisy z evidencí movitých či nemovitých věcí), kterými by bylo možné prokázat nepříznivou majetkovou situaci, potřebu materiální podpory a faktické poskytování této podpory již ve státě posledního bydliště před vstupem na území České republiky. V posuzované věci tedy nepřipadá ani v úvahu, že by se žalobkyně nacházela v důkazní nouzi a rozhodné skutečnosti nemohla prokázat jiným způsobem než právě předloženým čestným prohlášením (viz rozsudek NSS ze dne 25. 4. 2018, č. j. 8 Azs 280/2017-29). I pokud by toto prohlášení bylo jako jediný důkazní prostředek přípustné, má soud za to, že

skutečnosti v něm uvedené jsou k prokázání podmínky stanovené v § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců zcela nedostatečné. Žalobkyně v tomto prohlášení *de facto* pouze konstatovala, že podmínku závislosti splňuje, neuvedla však, jakým způsobem ji její zdravotní stav omezuje v běžném životě ani proč potřebuje soustavnou pomoc svých blízkých, ať již ve formě osobní péče, či ve formě peněžní podpory. S ohledem na vše výše uvedené je nutné uzavřít, že žalobkyní předložené čestné prohlášení je nedostatečným podkladem k tomu, aby jí byla prokázána skutečnost, že žalobkyně je závislá na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem.

23. Pokud jde o tvrzení žalobkyně, že byla v řízení poučena, že svůj nepříznivý stav a závislost na péči postačí prokázat čestným prohlášením, soud konstatuje, že tato okolnost ze správního spisu nevyplývá. Naopak žalobkyně byla správním orgánem I. stupně prostřednictvím výzvy k odstranění vad žádosti poučena o tom, že tyto skutečnosti lze prokázat např. lékařskou zprávou.
24. V daném případě správní orgán I. stupně nepochybil ani tím, že žalobkyni poté, co zjistil, že listiny předložené na jeho výzvu jsou nedostatečné, znovu nevyzýval k doplnění dalších podkladů. Správní orgány nejsou povinny opakovaně poučovat žadatele do doby, než předloží všechny doklady potřebné pro kladné vyřízení žádosti. Ostatně žalobkyně nekontaktovala správní orgán I. stupně s tím, že výzvě po obsahové stránce nerozumí, tedy tápe, jaké doklady má předložit (viz rozsudek NSS ze dne 4. 1. 2018, č. j. 10 Azs 358/2017-33). Správní orgán I. stupně umožnil žalobkyni seznámit se před vydáním rozhodnutí se shromážděnými podklady, přičemž správní řád neobsahuje povinnost správního orgánu seznámit účastníka řízení s předběžným hodnocením těchto podkladů a z toho plynoucími právními závěry. Tuto povinnost nelze dovodit ani z obecné poučovací povinnosti upravené § 4 odst. 2 s. ř. či z jiných základních zásad činnosti správních orgánů. Poučovací povinnost správního orgánu dle § 4 odst. 2 s. ř. nezahrnuje poskytování komplexního návodu, co by účastník měl nebo mohl v daném případě dělat, aby dosáhl žádaného účinku, ale jen pomoc k tomu, aby mohl zákonem stanoveným způsobem dát najevo, co hodlá v řízení učinit (srov. rozhodnutí NSS ze dne 13. 10. 2010, č. j. 1 As 51/2010-214). Ostatně ani poté, co se žalobkyně z prvostupňového rozhodnutí dozvěděla, z jakého důvodu byla žádost zamítnuta, nenavrhla provedení žádných důkazů (v odvolání ani v žalobě).
25. Ve správním řízení nebylo prokázáno, že žalobkyně je závislá na výživě nebo jiné nutné péči poskytované občanem Evropské unie nebo jeho manželem. Správní orgány při právním hodnocení skutkového stavu nepochybily, když shledaly, že žalobkyně nesplňuje podmínky § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, přičemž naplnění jiných podmínek předmětného ustanovení ani nebylo tvrzeno. S ohledem na doložený příbuzenský poměr je zřejmé, že žalobkyně nemůže být rodinným příslušníkem podle § 15a odst. 1 písm. a) až c) nebo odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Pokud jde o § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců, posouzení podle této části cit. ustanovení je vyloučeno, neboť v řízení bylo prokázáno, že žalobkyně je příbuzným občana Evropské unie uvedeným v odst. 1 tohoto ustanovení. Podmínky dle § 15a odst. 2 písm. a) jsou ostatně vymezeny obdobně jako podmínky § 15a odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců (jen dopadají i na jiné příbuzné než jen předky a potomky). Neprokázala-li žalobkyně, že je závislá na výživě či jiné nutné péči, nejsou tím splněny nejen podmínky § 15a odst. 1 písm. d), ale ani § 15a odst. 2 písm. a) zákona o pobytu cizinců.

26. Správní orgány tedy dospěly ke správnému závěru, že žalobkyni nelze považovat za rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu tohoto zákona, a proto žádost žalobkyně podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců zcela správně zamítly.
27. S ohledem na výše uvedené soud uzavírá, že neshledal žalobní námitky důvodnými a ani z obsahu správního spisu nezjistil žádnou vadu řízení, k níž by byl povinen přihlédnout i bez námítky. Soud proto žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
28. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně ve věci neměla procesní úspěch a procesně úspěšné žalované žádné náklady převyšující náklady běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 25. listopadu 2020

Mgr. Tomáš Kocourek, Ph.D., v. r.
předseda senátu